

FUNKCJONOWANIE GOSPODARSTW DOMOWYCH

2021r

NARODOWY
BANK POLSKI

Projekt realizowany
z Narodowym Bankiem Polskim
w ramach programu edukacji ekonomicznej

 STOWARZYSZENIE
NA RZECZ EFEKTYWNOŚCI
IM. PROF. KRZYSZTOFA ŻMIJEWSKIEGO

CZEŚĆ!

Stowarzyszenie na rzecz Efektywności wraz z Narodowym Bankiem Polskim przygotowało projekt poszerzający świadomość młodzieży ze szkół średnich na temat kosztów funkcjonowania gospodarstw domowych i właśnie dlatego tu jesteście.

**NARODOWY
BANK POLSKI**

Projekt realizowany
z Narodowym Bankiem Polskim
w ramach programu edukacji ekonomicznej

3/19

KIM JESTEŚMY?

STOWARZYSZENIE NA RZECZ EFEKTYWNOŚCI IM. PROF. KRZYSZTOFA ŻMIJEWSKIEGO

Działamy na rzecz zwiększenia efektywności i konkurencyjności polskiej gospodarki, w szczególności poprzez promocję wykorzystania wysokowydajnych zasobów pracy, materiałów, energii i środowiska.

NBP wspiera projekty edukacyjne, które wpisują się w obszary działalności edukacyjnej banku centralnego. W szczególności celami działalności edukacyjnej są:

- upowszechnienie wiedzy o zasadach funkcjonowania rynku finansowego, kształtowanie postaw sprzyjających jego stabilności i rozwojowi systemu finansowego,
- zwiększenie znajomości zagadnień ekonomicznych w społeczeństwie, w tym na temat roli i misji NBP, polityki pieniężnej, instytucji finansowych oraz Unii Gospodarczej i Walutowej (m.in. Europejskiego Banku Centralnego, Europejskiego Systemu Banków Centralnych),
- kształtowanie postaw sprzyjających przedsiębiorczości,
- upowszechnienie obrotu bezgotówkowego,
- przeciwdziałanie wykluczeniu finansowemu i kształtowanie odpowiedzialności przy podejmowaniu decyzji finansowych, w tym zarządzaniu budżetem domowym i korzystaniu z usług finansowych,
- popularyzowanie wiedzy na temat dziedzictwa ekonomicznego i historii pieniądza,
- promowanie nowoczesnych postaw wpływających na kształtowanie kapitału społecznego związanego z rozwojem gospodarczym.

Projekt realizowany
z Narodowym Bankiem Polskim
w ramach programu edukacji ekonomicznej

O CZYM BĘDZIEMY MÓWIC?

- Czym jest gospodarstwo domowe?
- Czym jest budżet domowy?
- Czym jest konsumpcja?

TYTUŁEM WSTĘPU

Ludzie są uczestnikami procesów gospodarczych takich jak: produkcja, podział, wymiana oraz konsumpcja. Tworzą oni w ten sposób podmioty gospodarcze, między którymi występują różne powiązania.

Do podstawowych podmiotów gospodarczych należą: przedsiębiorstwa, gospodarstwa domowe oraz państwo.

GOSPODARSTWO DOMOWE

Definicja

- Podstawowa jednostka gospodarująca;
- Zespół osób zamieszkujących razem i wspólnie utrzymujących się.

Osoby samotne utrzymujące się samodzielnie tworzą jednoosobowe gospodarstwa domowe. Wśród gospodarstw domowych wyróżniamy jednoosobowe i wieloosobowe (2 i więcej osobowe), a także rodzinne i nierodzinne.

W literaturze ekonomicznej gospodarstwo domowe definiowane jest jako mikrojednostka gospodarująca, która wytwarza zysk, przeprowadza podział na cele, wytwarza dobra, gromadzi zapasy oraz świadczy usługi.

GŁOWA GOSPODARSTWA DOMOWEGO

Osoba, która całkowicie lub w przeważającej części dostarcza środków utrzymania danemu gospodarstwu domowemu. Jeśli w tym samym stopniu dostarczają środków dwie lub większa liczba osób, głową gospodarstwa była ta osoba, która głównie tymi środkami rozporządzała.

CZYM JEST BUDŻET DOMOWY?

Budżet domowy jest pojęciem o dwojakim znaczeniu.

Po pierwsze są to wszystkie środki finansowe, które pozostają do dyspozycji naszego gospodarstwa domowego.

Drugim znaczeniem budżetu domowego jest sposób nadzorowania przychodów i wydatków które mają przepływ w naszym gospodarstwie domowym.

DOCHODY I WYDATKI

Dochodem nazywamy wszelkie wpływy zasilające cyklicznie i powiększające nasz budżet domowy. Mogą to być na przykład: dochody powstałe na skutek stosunku pracy, czyli wypłata wynagrodzenia, dochody z pobieranych zasiłków, takich jak zasiłek dla osoby bezrobotnej, zasiłek dla kobiet w ciąży, zasiłek macierzyński, wpływy z urlopu wychowawczego, dochód z programu 500+, wpływy z tytułu rent i emerytur.

Wydatkiem nazywamy wszystkie zmniejszenia naszego budżetu. Wyróżniamy dwa typy wydatków: wydatki stałe oraz wydatki zmienne.

WYDATKI

Wydatki stałe to wszelkie wydatki, które musimy ponieść cyklicznie, np. comiesięcznie. Do wydatków stałych możemy więc zaliczyć:

- opłaty za czynsz,
- opłaty za media,
- opłaty komunikacyjne (takie jak benzyna, karta miejska),
- spłaty rat kredytów i pożyczek.

Wydatki zmienne, to takie wydatki, które nie obciążają cyklicznie naszego budżetu. Są to wydatki jakie musimy ponieść z tytułu zakupu żywności, obuwia, ubrań, wydatki na remonty, kosmetyki, przedmioty, które są nam potrzebne do poszerzania swoich pasji.

15/19

CZYM JEST KONSUMPCJA

Konsumpcja to proces zaspokajania ludzkich potrzeb poprzez użytkowanie posiadanych dóbr.

W podstawowym znaczeniu konsumpcja oznacza bezpośredni akt zaspokojenia potrzeby człowieka poprzez użytkowanie określonego dobra materialnego lub usługi.

Przykładowymi aktami konsumpcji są: spożycie posiłku, wizyta u fryzjera, przeczytanie gazety, obejrzenie filmu czy jazda samochodem. Efekty zaspokojenia potrzeby w tym przypadku są krótkotrwałe i po pewnym czasie następuje odnowienie się potrzeby, a wraz z tym konieczność ponownego jej zaspokojenia.

POTRZEBY MIESZKAŃCÓW GOSPODARSTW DOMOWYCH

17/19

PIRAMIDA
MASŁOWA

Potrzeby	Niektóre motywy	Przykładowe środki (instrumenty) zaspokojenia potrzeb
Potrzeby fizjologiczne	zdrowie sprawność fizyczna uroda	witaminy, lekarstwa hantle, obuwie sportowe kosmetyki, salony piękności pisma erotyczne
Potrzeby emocjonalne	bezpieczeństwo pragnienie głód mobilność sen	pasy bezpieczeństwa, systemy alarmowe napoje chłodzące żywność samochody, samoloty sypialnie, środki nasenne
Potrzeby intelektualne	miłość przyjaźń zadowolenie humor agresja	kwiaty kluby muzyka, żywność dowcipy, komedie filmowe boks zawodowy
Potrzeby duchowe	ciekawość rozwiązywanie zagadek wykształcenie twórczość	turystyka gry, krzyżówki, zagadki detektywistyczne szkoły, telewizyjne programy edukacyjne sztuka, narzędzia
	spokój poczucie wspólnoty patriotyzm obrządek	medytacje kościół, organizacje charytatywne flaga, partie polityczne święta Bożego Narodzenia obrzędkie zaręczynowe

O ZASPAKAJANIU POTRZEB...

O sposobie zaspokajania potrzeb decydują zwykle wszyscy członkowie gospodarstwa domowego, jednak ich rola w podejmowaniu decyzji dotyczących zaspokajania potrzeb może być różna.

W PRZYPADKU DECYZJI ZAKUPOWYCH

redukcja potrzeby poprzez
nabycie i użytkowanie
(zaspokojenie potrzeby;
konsumpcja)

częściowa lub pełna
rezygnacja z zakupu
(niezaspokojenie potrzeby;
odroczenie zaspokojenia potrzeby)

O ZASPAKAJANIU POTRZEB...

W gospodarstwach domowych decyzje zakupu podejmowane są:

- autonomicznie, gdy o zakupie decyduje jeden z członków gospodarstwa domowego
- wspólnie, gdy o zakupie decyduje klika lub wszystkie osoby stanowiące gospodarstwo domowe.

Natomiast o sposobie podejmowania ww. decyzji w GD decydują:

- cechy gospodarstwa domowego, czyli faza cyklu życia i przyjęty układ ról w gospodarstwie
- cechy zakupu, czyli spostrzegane ryzyko związane z decyzją zakupu - znaczenie zakupu dla GD oraz presja czasu.

ZAKOŃCZENIE

DZIĘKUJEMY ZA UWAGĘ

PROSIMY O WYPEŁNIENIE ANKIETY

**NARODOWY
BANK POLSKI**

Projekt realizowany
z Narodowym Bankiem Polskim
w ramach programu edukacji ekonomicznej

 **STOWARZYSZENIE
NA RZECZ EFEKTYWNOŚCI**
IM. PROF. KRZYSZTOFA ŻMIJEWSKIEGO